

Cumhurbaşkanlığı Filârmonik Orkestrası kuruluşu ve Orkestra mensuplarının yükselme ve cezalandırılmaları hakkındaki 3045 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/366)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 250, 6/2899

4 . X . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası Teşkilâtı ve Orkestra mensuplarının terfi ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunun bazı maddelerinin kaldırılmasına ve bir kısım hükümlerinin değiştirilmesine dair Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 27 . X . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası teşkilâtı ve Orkestra mensuplarının terfi ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunun bazı maddelerinin kaldırılması ve bir kısım hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki kanunun mucip sebepler lâyhası

Mensuplarında daha çok sanat bilgi ve iktidarı aranan Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrasına intisap edeceklerin yüksek hatta orta tahsili bulunmaması ihtimali gözönünde tutularak 3045 sayılı kanunun tâyin ve terfi taallük eden hükümleri, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanun esaslarından hariç tutulmuştu. 3829 sayılı kanunla kurulan Devlet Konservatuarı Müzik şubesinin yeter derecede mezun vermeğe başlamış olması ve memlekette tahsil görmüş müzisyen sayısının orkestra ihtiyacını karşılayabilecek kadar artmış bulunması dolayısıyla artık orkestranın sanat kudret ve seviyesinin yükselmesine engel olan bu kayıtların tedricen ortadan kaldırılarak orkestra mensuplarının da hizmete alınmış usullerinin 3656 sayılı Teadül Kanunu hükümlerine uygun bir hale konulmasına zaruret hâsıl olmuştur.

3045 sayılı kanunun birinci muvakkat maddesi ile Orkestraya ait idari işlerin bir arada bulundukları müddetçe, Müzik Öğretmen Okulu Müdürü tarafından yürütülmesi kabul olunmuştur. 3829 sayılı kanunla Müzik Öğretmen Okulu lâğvedilmiş olduğundan Orkestra idare işlerinin Devlet Konservatuarı Müdürlüğü tarafından idaresi gerekmektedir.

Bu maksatların temini için ilişik kanun lâyhası hazırlanmış ve teklif olunmuştur.

Maarif Encümeni marbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 1/366
Karar No. 4

16 . XII . 1944

Yüksek Reisliğe

Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası teşkilâtı ve orkestra mensuplarının terfi ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunun bazı maddelerinin kaldırılmasına ve bir kısım hükümlerinin değiştirilmesine dair Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 27. X. 1944 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Yüksek Reisliklerinden de Encümenimize havale buyurulan kanun lâ-yihası ve mucip sebepleri Maarif Vekilliği mü-messili hazır bulunduğu halde Encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Bu kanun lâ-yihasının esas hedefi; Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası mensuplarını da tâyin ve terfi bakımlarından 3656 sayılı kanun hükümlerinin şümulü sahasına sokmaktır.

Orkestra mensuplarının terfi ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunun ısdarı sıralarında orkestra için umumî ve meslekî bilgi bakımından yeter vasıfları haiz ve yeter sayıda ele-man yetiştiren Devlet Konservatuarı henüz kurulmamıştı. Bunun için yüksek veya orta de-recede bir tahsili tamamlamadıkları halde san-at bilgilerinin ve melekelerinin yeterliğine bakılarak bazı elemanları da orkestraya alabil-mek ve bunu mümkün kılacak surette 3045 sa-yılı kanuna hükümler komak lâzımgelmişti.

Aynı zaruretin ileasıyla orkestra mensupları 3656 sayılı kanun çıktığı zaman bunun da hü-kümleri dışında bırakıldı. Şimdi ise şartlar de-ğişmiştir. Konservatuar kurulmuş, gerek umu-mî ve gerek meslekî bilgi bakımından yeter seviyede ve sayıda eleman yetiştirmeye başla-mıştır. Bu sebeple orkestra mensuplarının da hizmete alınış şekillerini 3656 sayılı Teadül Ka-nununun hükümlerine uydurmak zamanı gel-miştir. İlişik kanun lâ-yihasının esas hedefi bu-dur. İhtiva ettiği hükümler bu maksadı sağlı-yacak mahiyette görülmüş ve aynen kabul olun-muştur.

Havalesi gereğince lâ-yihayı Bütçe Encüme-nine de gönderilmek üzere saygılarımızla Yük-sek Reisliklerine sunarız.

Mf. En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Sivas	Sivas	Urfa
R. Ş. Sırer	R. Ş. Sırer	S. K. Yetkin
Ankara	Aydın	Bingöl
B. Başkan	A. S. Levend	T. Banguoğlu
Bolu	Çanakkale	Diyarbakır
H. R. Öymen	R. N. Güntekin	O. Ocak
Eskişehir	İzmir	İzmir
İ. U. Aykurd	E. Çınar	Ş. Yunus
Kastamonu		Sinob
T. Taşkıran		İ. H. Sevilik

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/356

Karar No. 26

18 . I . 1945

Yüksek Başkanlığa

Cumhurbaşkanlığı Filâmonik Orkestrası teşkilât ve Orkestra mensuplarının terfî ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkında Maarif Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 4 . X . 1944 tarihli ve 6/2899 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize verilmekle Maarif Bakanı Hasan Âli Yücel ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Umum Müdürü buldukları halde incelenip görüşüldü.

Gerek Hükümetin gerekçesine ve gerek Maarif Encümeni mazbatasına göre bu kanun tasarısının Yüksek Meclise sunulması sebebi olarak Orkestrada çalışan sanat sahiplerinin Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı kanun esaslarından hariç tutulmaması gösterilmektedir.

Encümenimiz bu maksadı yerinde görmekle beraber kanun tasarısının bu amaca göre yazılmamış olduğu kanaatine varmıştır. Çünkü, Hükümetin teklif ettiği ve Maarif Encümeninin kabul eylediği kanun tasarısının birinci maddesiyle Orkestra şef ve şef muavininin 3656 sayılı kanuna göre yükseltilmesi sağlanmış ise de üyelerinin 3045 sayılı kanuna göre bir kıdem basamağında 4, 5, 6 yıl beklmeleri gerekmektedir. Orkestra üyelerinin diğer memurlar gibi yükselmelerini grektiren sebeplerin ortada kalmadığı Hükümetin gerekçesinde yazılmış olduğunu ve bir meslek ve sanatı diğerlerinden daha düşkün bir durumda bulundurmanın doğru bulunmadığını göz önünde bulunduran Encümenimiz Orkestra üyelerinin de şef ve şef muavini gibi 3656 sayılı kanun gereğince yükselmeleri esasını kabul etmiş ve bu maksada göre birinci madde yazılmıştır.

Kanun tasarısının ikinci maddesi ile üçüncü maddesi maksada göre daha uygun hale getirilmek maksadıyla değiştirilmiştir.

Hükümet teklifinin dördüncü maddesi birinci maddenin son aldığı şekle göre lüzumsuz görüldüğü için tasarıdan çıkarılmıştır.

Tasarının beşinci, altıncı ve yedinci maddeleri dördüncü, beşinci ve altıncı madde olarak ve bazı kelime değişiklikleriyle olduğu gibi kabul edilmiştir.

Hükümet tasarısının geçici birinci maddesi, tasarıya Encümenimizce verilen şekle göre lüzumsuz kaldığından kaldırılmış ve bunun yerine Orkestra üyelerinden yüksek tahsil görmüş olanların 4598 sayılı kanunun birinci muvakkat maddesi hükmünden faydalanmalarını sağlamak üzere yeniden geçici bir madde yazılmıştır.

Geçici ikinci madde Encümenimizce yalnız kelime değişikliğiyle olduğu gibi kabul edilmiştir.

Bu esaslar dairesinde yeniden hazırlanan kanun tasarısı müstaceliyetle görüşülmek ve Kamutayın onayına sunulmak dileğiyle Yüksek Başkanlığa sunulur.

Reis	Reis V.	Bu M. M.
Kastamonu	Edirne	Zonguldak
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	E. Erişirgil
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Giresun
F. Öymen	Gl. R. Akpınar	M. Akkaya
Giresun	İstanbul	İstanbul
A. Sayar	H. Kortel	H. Üllümen
İzmir	Kütahya	Manisa
M. Birsal	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Rize		Yozgat
T. B. Balta		A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası teşkilâtı ve Orkestra mensuplarının terfi ve tecziyeleri hakkındaki 3045 sayılı kanunun bazı maddelerinin kaldırılması ve bir kısım hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3045 sayılı ve 12.VI.1936 tarihli kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yedinci madde — Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası şefi ve şef muavini öğretmen sıfat ve salâhiyetini haizdirler. Bunların tâyin, terfi ve tecziyeleri, 3045 sayılı kanunun 3 ncü ve 4 ncü maddeleri hükümleri mahfuz kalmak şartıyla 3656 sayılı kanunun esasları dairesinde öğretmenler hakkındaki umumî hükümlere tâbidir.

MADDE 2. — 3045 sayılı ve 12 . VI . 1936 tarihli kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

On ikinci madde — Orkestra kadrosuna dâhil üyelerden buldukları derecenin kıdem müddetini fiilen tamamladıktan sonra yukarı dereceye terfi edebilmeleri için bir kıdem devresi içinde her yıl müsait sicil almış bulunmaları lâzımdır. Müsait sicil alınmayan seneler terfi müddetinin hesabında sayılmaz. Bu sicillerde üyelerin sanat kudretleri, mesleki disiplin ve başarıları her yıl grup şefleri tarafından tesbit ve sırasıyla şef muavini ve şef tarafından tasdik ve tasvip olunur. Ancak bu kanuna göre gerekli kıdem müddetini doldurdukları ve müsait sicil almak suretiyle ehliyetleri sabit olduğu halde, yukarı derecede açık kadro bulunmamak sebebiyle terfi edemeyenlere bir üst derece maaşı ve bu derecede bir terfi müddeti geçirerek aynı sebeple üst dereceye terfi edemeyenlere daha bir üst derece maaşı verilebilir.

MADDE 3. — 3045 sayılı kanunun muvakkat birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muvakkat birinci madde — Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrası Devlet Konservatuarı bir arada buldukları müddetçe, orkestranın idari işleri orkestra idari şef muavininin yardımıyla Devlet Konservatuarı Müdürü tarafından ücretsiz olarak çevrilir.

MADDE 4. — 3045 sayılı kanunun 8 nci maddesi kaldırılmıştır.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Cumhurbaşkanlığı Filârmonik orkestrası kuruluşu ve orkestra mensuplarının yükseltilmesi ve cezalandırılmaları hakkındaki 3045 sayılı kanunun bir kısım hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı

MADDE 1. — 12 Haziran 1936 tarihli ve 3045 sayılı kanunun 7, 8 ve 9 ncü maddelerindeki 4, 5 ve 6 yıllık kıdem süreleri üzer yıl ve yine bu maddelerdeki «25 nci yıl sonunda» sözü «21 nci yıl sonunda» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanunun 12 nci maddesi şöyle değiştirilmiştir:

«Orkestra üyelerinin bir dereceden, daha üstün bir dereceye yükseltilebilmeleri için her yıl uygun sicil almaları ve her derecede en az üç yıl iş başında bulunmaları gereklidir.

Sicillerde üyelerin gördükleri işlerdeki yeterliklerinin, meslek disiplin durumları ve başarılarının her yıl sırasıyla gurup şefleri, şef muavini ve şef tarafından onanması şarttır. Yugun sicil almayanların uygun sicil almadıkları yıllar hesaba katılmaz.

Bu kanuna göre gerekli kıdem süresini doldurup uygun sicil alanlardan daha üstün bir kadro olmadığı için yükselemeyenler hakkında 4598 sayılı ve 21 Haziran 1944 tarihli kanunun 4 ncü maddesi hükmüne göre hareket edilir.»

MADDE 3. — Aynı kanunun geçici birinci maddesi şöyle değiştirilmiştir:

«Cumhurbaşkanlığı Filârmonik orkestrasıyla Devlet Konservatuarı bir arada buldukları orkestranın idare işleri, idare şef muavininin yardımı ile Devlet Konservatuarı Müdürü tarafından ücretsiz olarak yürütülür.

Ha.

MADDE 5. — Devlet memurları maaşlarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekilliği kısmında Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrasına ait kadrolar kaldırılmış, yerine bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde unvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde vazifede bulunan orkestra üyelerinin bir defaya mahsus olmak üzere, buldukları derecelerin kıdem müddetlerinden birer sene indirilerek 12 ne madde gereğince tesbit ve tasdik olunacak ehliyetleri yeter görüldüğü takdirde, üst dereceye terfi ettirilmeleri caizdir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — 1944 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa ekli (L) işaretli cetvelin Maarif Vekilliği kısmından Riyaseticumhur Filârmonik Orkestrasına ait kadrolar kaldırılmış ve yerine bu kanuna ekli (2) sayılı cetvelde unvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

27 . X . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saraçoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran	H. Saka	N. E. Sumer
Ml. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Ml. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

B. E.

MADDE 4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Maarif Bakanlığı bölümünde Cumhurbaşkanlığı Filârmonik Orkestrasına ait kadrolar kaldırılmış, yerine bu kanuna bağlı 1 sayılı cetvelde unvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 1 — 4598 sayılı ve 21 Haziran 1944 tarihli kanunun geçici birinci maddesi hükmü Cumhurbaşkanlığı Filârmonik Orkestrası mensupları hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 — 1944 yılı Bütçe kanununa ekli (L) işaretli cetvelin Maarif Bakanlığı bölümünde Cumhurbaşkanlığı Filârmonik Orkestrasına ait kadrolar kaldırılmış ve yerine bu kanuna ekli 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 5. — Bu kanun yayın tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Maliye ve Maarif Bakanları yürütürler.

(Hükümetin cetveli aynen)

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
9 - 3	Şef	1	40 - 100
10 - 4	Şef muavini	1	35 - 90
12 - 5	Üye [1]	90	25 - 80
11	Kâtip	1	30
12	Kütüphane ve alât muhafızı	1	25

[2] SAYILI CETVEL

9 - 3	Şef	1	40 - 100
10 - 4	Üye	5	25 - 80

[1] *B ve C sınıflarına tâyin edilecek yüksek öğrenim görmüş üyelerin ilk maaşları (11) nci dereceden başlar.*